

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 43 0 Mal 182488 22 Rev
Sarajevo, 26.07.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Senada Mulabdića, kao predsjednika vijeća, te Gorana Nezirovića i Mirjane Dević, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja B.Lj. i Dž.Lj., advokata iz Z., ul. ..., koje zastupa punomoćnik A. Lj., advokat iz Zenice, protiv tuženog E.P. iz Z., ul. ..., radi isplate duga, vrijednost spora 666,72 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 Mal 182488 22 Gž od 17.01.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 26.07.2022. godine, donio je slijedeće:

R J E Š E N J E

Revizija se usvaja, drugostepena presuda ukida i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

O troškovima postupka u povodu revizije odlučit će se u konačnoj odluci.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Zenici broj: 43 0 Mal 182488 20 Mal od 26.11.2021. godine odbijen je u cijelosti kao neosnovan tužbeni zahtjev kojim su tužitelji tražili da sud naloži tuženom da im na ime duga isplati ukupan iznos od 666,72 KM, sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačne iznose duga kako je to bliže navedeno u izreci prvostepene presude, kao i da im naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 820,00 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 Mal 182488 22 Gž od 17.01.2022. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude, pozivom na odredbu člana 237. stav 3. u vezi sa članom 237. stav 4. tačka 1. Zakona o parničnom postupku, reviziju su blagovremeno izjavili tužitelji i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija dopusti i uvaži te drugostepena presuda preinači tako da se tužbeni zahtjev usvoji u cijelosti, uz obavezivanje tuženog na naknadu troškova cjelokupnog postupka, ili pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi nije podnio odgovor na reviziju.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku F BiH¹ (u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija je dopuštena i osnovana.

Prema odredbi člana 237. stav 3. ZPP Vrhovni sud Federacije može, izuzetno, dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Odredbom člana 241. stav 2. ZPP propisano je da u povodu revizije iz člana 237. stav 3. ovog zakona, revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo, uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.

Predmet spora je zahtjev za isplatu naknade advokatskih usluga koju su tužitelji, kao punomoćnici, pružili tuženom zastupajući ga u sudskim postupcima.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je, u bitnom, slijedeće činjenično stanje:

Tužitelji su na osnovu punomoći od 17.07.2005. godine, kao advokati, zastupali tuženog i još 20 zaposlenika (u svojstvu tužitelja protiv tuženog Zeničko-dobojskog kantona) u parničnom postupku koji je pred Općinskim sudom u Zenici vođen pod poslovnim brojem 043-0-P-05-000964, radi potraživanja iz radnog odnosa.

Prilikom potpisivanja punomoći usmeno je dogovorena nagrada za zastupanje u iznosu od 5% od naplaćenog iznosa, koja će se platiti tek po naplati dosuđenih potraživanja od tuženog poslodavca. Nakon što je presuda u navedenom parničnom postupku postala pravomoćna (tužbeni zahtjev je djelimično usvojen), tužitelji su, na osnovu punomoći od 11.06.2008. godine, pokrenuli izvršni postupak koji je pred Općinskim sudom u Zenici vođen pod poslovnim brojem 043-0-I-08-000552.

Tužitelji su, kao punomoćnici tuženog, protiv presude parničnog suda, u odbijajućem dijelu, izjavili reviziju, koju je revizijski sud odbio kao neosnovanu, nakon čega su izjavili i apelaciju Ustavnom sudu BiH, koja je odbijena.

Tuženi je bez znanja tužitelja ovlastio drugog advokata da podnese apelaciju Evropskom sudu za ljudska prava, koja je uvažena Presudom AP-17303/15 od 07.02.2019. godine. Tužitelji su dana 26.11.2019. godine podneskom Općinskog suda u Zenici obaviješteni da im je tuženi opozvao punomoć u svim predmetima u kojima su ga do tada zastupali, pa i u pogledu naplate potraživanja u izvršnom postupku. Tuženi je naplatio svoje potraživanja u izvršnom postupku. Posljednja radnja koji su tužitelji izvršili za tuženog preduzeta je 24.12.2010. godine, dok je predmetna tužba podnesena dana 04.03.2020. godine. Tuženi je dana 12.02.2020. godine na ime dijela troškova postupka platio tužiteljima iznos od 82,00

---

¹ „Službene novine F BiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

KM, dok su pojedini suparničari tuženog iz parničnog postupka broj: 043-0-P-05-000964 ispunili u cijelosti obaveze prema tužiteljima.

Odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva prvostepeni sud je zasnovao na slijedećem pravnim zaključcima:

-da je punomoć za zastupanje koju stranka daje advokatu po svojoj pravnoj prirodi ugovor o nalogu (član 749. ZOO), kojim se nalogoprimac – advokat obavezuje da će za nalogodavca – stranku obaviti određene pravne radnje, dok se nalogodavac obavezuje da nalogoprimcu za te radnje plati naknadu/nagradu koja je potpisana Zakonom o advokaturi FBiH² i Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokat u FBiH³ (u daljem tekstu: Tarifa);

-da je nalogodavac, ukoliko nije drukčije ugovoreno, dužan isplatiti nalogoprimcu naknadu po obavljenom poslu (član 762. stav 1. ZOO);

-da je odredbom člana 1. Tarife propisano da, ukoliko pismenim ugovorom između advokata i njegovog klijenta nije ugovoreno drugačije, advokatu pripada nagrada za izvršeni rad po odredbama Tarife;

-da je odredbom člana 28. Tarife propisano da advokat može slobodno ugovoriti visinu nagrade sa svojim klijentom neovisno od odredaba ove tarife, ali da je za punovažnost ovog ugovora uslov da isti bude sačinjen u pismenom formi;

-da u konkretnom slučaju ugovor o visini nagrade nije sačinjen u pisanoj formi i da zbog toga ne proizvodi pravno dejstvo;

-da se u konkretnom slučaju radi o potraživanju za koje zakonom nije propisan poseban rok zastare, te se s toga ima primijeniti opći petogodišnji rok zastarjelosti iz člana 371. ZOO, pri čemu zastarni rok za potraživanje nagrade za svaku obavljenju radnju počinje teći idućeg dana od kada je takva radnja učinjena;

-da je od datuma posljednje radnje koju su tužitelji preduzeli za tuženog (24.12.2010. godine), pa do dana podnošenja tužbe (04.03.2020. godine) protekao zastarni rok propisan odredbom člana 371. ZOO.

Drugostepeni sud je prihvatio kao pravilne i potpune činjenične zaključke drugostepenog suda.

Osporavajući pravilnost pravnih zaključka drugostepenog suda, tužitelji su u reviziji postavili slijedeće pravno pitanje:

„Da li je za zaključenje ugovora o nalogu za zastupanje između advokata i stranke neophodna pismena forma ukoliko slobodno ne ugovaraju visinu nagrade neovisno od odredaba Tarife, te da li se početak roka zastare u pogledu usmeno zaključenog ugovora o nalogu, kojim je dogovorena isplate nagrade advokatu nakon što stranka naplati svoje potraživanje, ima računati od datuma naplate potraživanja stranke, u skladu sa usmenim dogovorom između ugovornih stranaka?“

² „Službene novine F BiH“, broj: 25/02 do 42/11

³ „Službene novine F BiH“, broj: 22/04 i 18/05

Tužitelji navedeno pravno pitanje smatraju važnim za osiguranje jedinstvene primjene prava jer o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvatanje odlučujući u pojedinim predmetima na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju po kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova. U prilog navedenoj tvrdnji revidenti su priložili presude Kantonalnog suda u Zenici (broj: 39 0 P 059683 21 Gž od 09.11.2021. godine i broj: 43 0 Mal 182612 Gž 2 od 27.12.2021. godine) u kojima je zauzeto suprotno pravno shvatanje od onoga izraženog u pobijanoj presudi.

Ovaj revizijski sud je ocijenio da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima, odnosno da je postavljeno pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Nije sporno da je ugovor o visini nagrade za rad advokata u procentu od naplaćenog potraživanja u postupku (*pactum de quota litis*) ništav kad nije zaključen u pismenoj formi (član 28. Tarife). Međutim, to se ne odnosi i na ugovor kojim se stranke sporazumiju o načinu plaćanja advokatskih usluga, odnosno o tome kada će dospijevati potraživanje advokata u vidu nagrade/naknade za njegov rad. Za pravnu valjanost takvog sporazuma ne zahtijeva se pismena forma.

Dakle, u situaciji nepostojanja posebnog ugovora o načinu plaćanja advokatskih usluga, advokat ima pravo zahtijevati nagradu za svaku obavljenju radnju od kada je ta radnja obavljena, a zastarijevanje tog potraživanja počinje teći prvog dana poslije dana kada je advokat imao pravo zahtijevati ispunjenje obaveze (član 361. stav 1. ZOO).

Međutim, ukoliko su stranke usmenim ugovorom otklonile plaćanje za svaku pojedinu radnju zastupanja odmah nakon njenog preduzimanja, već su ugovorile da će se plaćanje izvršiti naknadno, nakon što zastupani naplati svoje potraživanje povodom kojeg vodi parnicu, tada ni zastara potraživanja naknade za izvršene a neplaćene usluge zastupanja ne može početi teći od dana preduzimanja svake pojedine radnje, već od ugovorenog roka ili od dana otkaza/opoziva punomoći, ukoliko je isti eventualno uslijedio prije ugovorenog roka plaćanja.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa sudova nižeg stepena ostale su neutvrđene činjenice u pogledu postojanja usmenog sporazuma o načinu plaćanja advokatskih usluga, odnosno da li se usmeni ugovor u konkretnom slučaju odnosio isključivo na način plaćanja ugovorene nagrade od 5%, ili i na način „plaćanja troškova koje sud dosudi za rad advokata“, kako su to tužitelji tvrdili i dokazivali tokom postupka, kao što je izostalo i utvrđenje činjenica koje se odnose na visinu predmetnog potraživanja.

Stoga je primjenom odredbe člana 250. stav 2. ZPP odlučeno kao u stavu prvom izreke ove revizijske odluke.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će na osnovu održane rasprave, na kojoj će ponovo izvesti već izvedene dokaze, donijeti novu i na zakonu zasnovanu odluku za koju će dati potpune i pravilne razloge, imajući pri tome u vidu pravne stavove iznesene u ovoj revizijskoj odluci.

Ukidanje odluke o glavnoj stvari povlači za sobom i ukidanje odluke o troškovima parničnog postupka, o kojima će sud ponovo odlučiti uz glavnu stvar, imajući u vidu troškove ranijeg i novog postupka, kao i troškove po reviziji (član 397. stav 3. ZPP).

Predsjednik vijeća
Senad Mulabdić, s.r.

Ključne riječi: Advokatska nagrada i naknada, ugovaranje naknade i nagrade za rad advokata, ugovaranje nagrade I naknade za zastupanje od strane advokata, naknada za rad advokata po ugovoru o zastupanju, ugovaranje naknade za zastupanje od advokata